

Umjetnička radionica Srebrnik

ŠEVAK

eksperimentalni broj lista

674.
rođendan Grada

UMJESTO UVODA

Poštovani čitaoci!

Pred vama se nalazi prvi i eksperimentalni broj lista koga smo nazvali "Ševak". Osnovno značenje ove riječi je izvedeno od arapske riječi šafaq – odsjev, sjaj, a i u našem jeziku ona se, uglavnom, koristi u spomenutom značenju i u vezi sa svjetlostima, kao npr. odbljesak, refleksija... Nikad mrak, zatvorenost, neznanje, prekid komunikacije – već baš suprotno. A čini nam se da to ono osnovno što jedan medij, a posebno novina, treba da ponese. Naziv bi trebao da ponese i odredi profil tom gradskom listu o kojem se već izvjesno vrijeme govori i kojeg svi već očekujemo.

Kad se to, u vezi sa značenjem riječi "ševak" prevede na "žurnalistički jezik", onda bi to značilo da je profil takvih novina određen prvo kao edukativni, znači i kad informiše on educira, i kad istražuje on educira... Drugo, kao informativni, znači i kad informiše on pita, i to sve koji imaju veze s određenom temom. Treće, kao istraživački, znači, kad istražuje opet pita, najviše priprema i dokazuje, ali ne presuđuje. To ne radi, niti proizvodi senzaciju. To je, dakle, osnova na kojoj bi on, taj list, mogao živjeti i preživjeti. Ako bismo, dakle, otkrivali njegovo oružje onda bi to bilo znanje. Treba li mu šta

jače. Naravno da ne treba. Sve čovjekove molitve svode se na želju za prosvjetljenjem duše i razuma. Ako bismo vrlinu čime označavali onda bi ona, opet, bila svjetlost, sreća, takođe, a ne kaže se uzalud da se ni nada ne smije ugasiti. Čini nam se da dokle god nešto "baca ševak" da je živo, da je opredijeljeno za borbu, da vjeruje u život i u čovjeka. A priroda čovjeka je takva da dok vjruje u život i traži ga, dotle ga i ima. Ako nešto ne tražimo nećemo ga nikad ni pronaći. A tražimo ga kad imamo istinsku potrebu, a istinska potreba nije nikada lična, a da u isto vrijeme nije i univerzalna ljudska potreba. Dakle, snaga čovjeka je velika onda kada polazi od onoga što

nas spaja, što nam je isto, a ne od onoga što nas razdvaja, i po čemu se razlikujemo. O razlikama se ne govori, one su dovoljno prisutne i služe samo za spoznavanje, prije svega, samoga sebe. Razlika od čovjeka do čovjeka je ono na čemu se i zasniva prirodna ili Božija kreacija. Ali to nije čovjekova slabost već upravo snaga. Niko nije stvoren a da nema nikakvih vrijednosti, a čovjek pogotovo. On se najviše razlikuje po svojoj izraženoj potrebi za znanjem, radom i kreacijom. Eto, zašto čovjek i postoji. Eto, zašto, prvenstveno, služe i mediji. Za afirmaciju čovjeka. Zato iz svakog "šefka" neka zrači čovjek, s onim što ga u njegovoj suštini određuje. A da je čovjek svojim

željama određen, i to se odavno zna. Ako još uspije spojiti želje i mogućnosti onda mu nema kraja... Nije nimalo slučajno što njegov prvi broj izlazi za "rođendan" grada. To je taj izvor sa kojeg svi pijemo, to je dan za rezime šta se jeste, a šta nije za Grad uradilo. Grad je na prvom mjestu. Onaj što je preživio 674. godine. Otprilike, 22. generacije – što djedova, što sinova, što unuka. Toliko vremena, a nešto je, ipak, preživjelo. To istražujemo, o tome govorimo, uz kaficu, i uz novine... Tako se počinje...

Urednik

ševak
eksperimentalni broj lista

Experimentalni broj lista "Ševak" • Izdavač "Umjetnička radionica Srebrenik"

Glavni i odgovorni urednik: Sadil Mehmedović

Redakcija: Adnan Avdić, Edin Mutapčić, Nermina Saračević, Arnel Muratović, Damir Hatunić

Fotografije: Mašo Mehmedović • Grafička priprema: Redakcija

Štampa: Selimpex d.o.o. • Srebrenik, februar 2007. godine

U cilju poboljšanja kvaliteta i izvora informacija molimo Vas da sve Vaše priloge, prijedloge i sugestije šaljete na našu e-mail adresu shevak@hotmail.com ili direktno u redakciju na adresu Umjetnička radionica Srebrenik Ul. Stari grad 1 - 75350 Srebrenik.

MORFOGENEZA STAROG GRADA

Kratka geomorfološka analiza uzvišenja na kome je sagrađen Stari grad

Kada sam, još kao dijete, prvi put vidio Stari grad, ostao sam istinski začuđen veličinom litice na kojoj se on nalazi. I zaista, čak i dugogodišnji iskusni putnici ostanu iznenađeni kad ugledaju ostru liticu sa tvrđavom na vrhu usred blago zatalasanog „mora“ reljefnih formi kojima se odlikuje ovaj kraj. Međutim, baš ta „reljefna izuzetnost“ bila je jedan od glavnih činilaca u nastanku srednjovjekovnog grada Srebrnika i njegove političko – historijske uloge koju je imao na ovom prostoru. Nastanak grada i njegove srednjovjekovne političke refleksije ostaviću historičarima da objasne, a ja ću u narednim redovima pokušati da izvršim jednu kratku geomorfološku analizu samog uzvišenja na kome je sagrađen Stari grad, shodno raspoloživim izvorima i prirodi ovog časopisa.

Toponim „Gradina“ je relativno čest u Bosni i Hercegovini, a u ovom slučaju koristi se i za tvrđavu kao spomenik, kao i za uzvišenje na kome je sagrađena. Astronomsko – geografske koordinate za ovaj lokalitet su:

Geografska širina:
= 44° 42' 12" s. g. š.
Geografska dužina:
= 18° 32' 02" i. g. d.

Uzvišenje Gradina nalazi se na sjeverozapadnim padinama planine Majevice, koja zauzima centralni položaj u sjeveroistočnoj Bosni, na lokalitetu koji omogućava dobru kontrolu saobraćajnog koridora koji prolazi kroz dolinu rijeke Tine. Nadmorska visina uzvišenja je približno 460 m, a relativna visina na njegovoj zapadnoj strani dostiže 120 m. Takav položaj je nesumnjivo, bio presudan u izboru mjesta za gradnju vojnog utvrđenja kakvog su tadašnje prilike zahtijevale. Samo uzvišenje je građeno od paleogenog masivnog krečnjaka, koji je na sjevernoj strani rasjedom odvojen od jurskog ofiolitnog melanža, dok su južno od njega ostaci diskordantno položenog neogenog fliša. Dakle i sama geološka

podloga je pružila izvanredne uslove za gradnju sigurnog i stabilnog objekta. Međutim, historija ljudske civilizacije do-

ma se veoma kratkom u odnosu na geološku historiju koja je na svoj način, izvršila uticaj i na određene društvene tokove. To se veoma dobro vidi iz rekonstrukcije morfogeneze ovog prostora.

Tokom mezozoika (prije približno 240 – 70 miliona god. unazad) cijeli prostor današnje općine Srebenik, kao i najveći dio Bosne i Hercegovine, pokrivala su vode okeana Tethys u kome su se postepeno taložile ljušturice sitnih životinja, mulj i pijesak od kojih će kasnijom dijagenozom nastati razne vrste sedimentnih stijena. Krajem mezozojske ere započela je alpska orogeneza u toku koje su ubrane mlađe vjenačne planine na Zemlji, a koja traje i danas. U toku njene pirinejske orogene faze, koja se desila u paleogenu, (prije približno 70 – 25 miliona god. unazad) ubran je i izdignut planinski sistem Dinaridi, kojim je dotada jedinstveni okean podijeljen na Parathetys (Panonsko more) na sjeveru i Tethys na jugu. U toku ove, te kasnijih orogenih faza kao što su savska i štajerska, došlo je do ubiranja, izdizanja, te rasjedanja na prostoru sjeveroistočne Bosne, što je uslovalo stvaranje današnjih planina Majevice i Trebovca, koje su u strukturnom smislu horst – antiklinoriji a u to vrijeme su predstavljale poluostrva, i „Tinjskog rova“ između njih, koji je do sredine pliocena (pri-

je približno 12 – 2 miliona god. unazad) predstavljao moreuz u kome su se taložili neogeni sedimenti. Međutim, tadašnji reljef

ovog prostora nije imao gotovo nikakve sličnosti sa današnjim, tako da ni uzvišenje Gradina nije postojalo kao reljefna forma. Sredinom pliocena Panonsko more se definitivno povlačilo sa ovih prostora, a novonastalim kopnom teku pliocenski vodotoci, koji su do kraja pomenute epohe u uslovima tople, vlažne klime i tektonskog mirovanja u regiji, gotovo u potpunosti uravnili teren. Na prijelazu neogena u kvartar (prije približno 2 miliona god.) došlo je do radikalnih pokreta vlaške orogene faze koji su uslovlili nastanak depresije srednje Posavine i dodatno izdizanje Majevice i Trebovca. Cijeli prostor današnje općine Srebenik se izdiže, dok Posavina tone duž sistema rasjeda generalnog pravca istok – zapad koji ih razdvaja. Bitna posljedica ovoga je stvaranje nesaglasnosti na uzdužnim riječnim profilima tokova koji su tekli prema sjeveru tj. prema Savi, među kojima je i Tinja. Da bi usaglasila svoj uzdužni profil rijeka Tinja je tokom pleistocena („ledeno doba“ prije približno od 2 000 000 do 15 000 god.) usjekla svoju današnju dolinu, te se produžila regresivnom erozijom i pomijeranjem razvoja, dok je ravnica kojom je nekad tekla ostala na većoj nadmorskoj visini u vidu fluvijalnih površi i riječnih terasa. Treba napomenuti da se ovaj proces odvijao u fazama, a u toku jedne od njih

je nastao i basen sliva Čojlučke rijeke (pritoka Tine) u kojem se nalazi uzvišenje Gradina.

Sudeći prema izgledu riječne

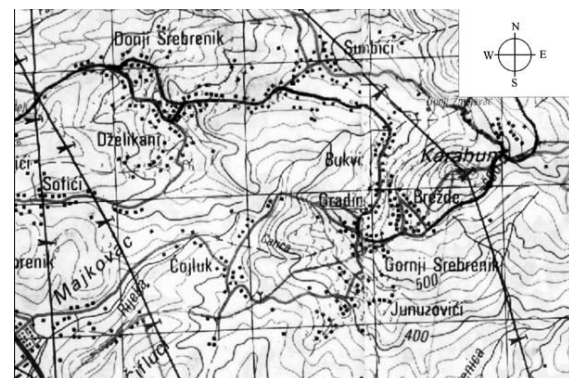

mreže ovog područja i rasporedu okolnih fluvio – denudacionih površi, može se sa velikom sigurnošću tvrditi da je krečnjačko uzvišenje na kome je Stari grad u prvoj polovini pleistocena predstavljalo jedinstvenu cjelinu sa krečnjačkim uzvišenjem na suprotnoj strani Čojlučke rijeke. U uslovima geološke heterogenosti sliva Čojlučke rijeke, kao i spuštanja njegove donje erozione baze, došlo je do usijecanja ovog vodotoka u krečnjačku prečagu između Čojluka i Donjeg Srebnika tako da tu nastaje klisurasto suženje, dok u dijelovima sliva uzvodno i nizvodno riječna erozija u kombinaciji sa denudacijom uslovljava normalni tip doline, što sve zajedno čini kompozitnu dolinu. Krajem pleistocena i u holocenu (današnje doba), uzvišenje Gradina zahvaljujući selektivnoj

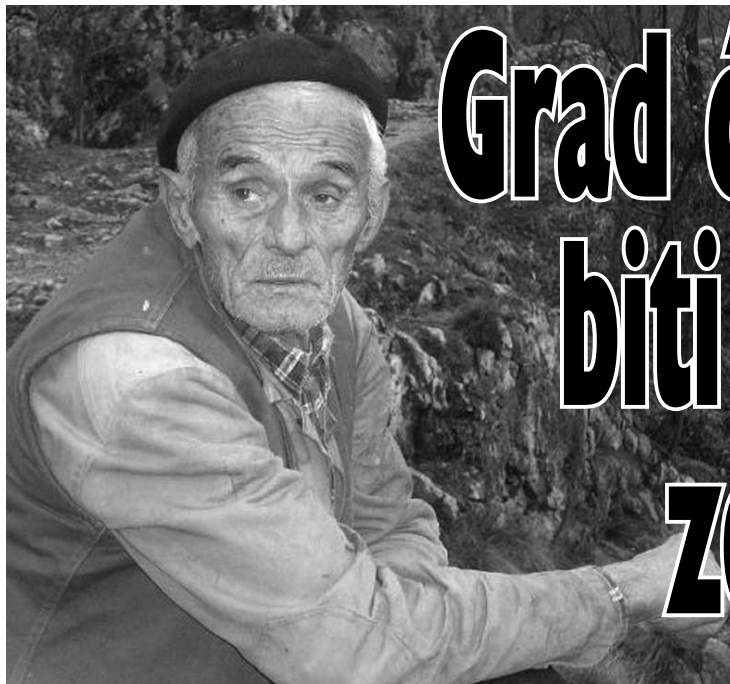
eroziji poprima svoj današnji oblik. Erozioni rad Čojlučke rijeke produbljuje njeno korito ispod zapadnog podnožja Gradine, denudaciono – urvinski procesi snižavaju teren građen od jurskih stijena ispod sjeverne litice, dok je južna litica uslovljena kombinacijom fluvio – kraških i gravitacionih procesa. Morfoskulpturu samog uzvišenja na kojem je Stari grad, odlikuju oblici razaranja i raspadanja stijena i rjeđe kraški oblici, nastali temperaturnim kolebanjem i hemijskim djelovanjem vode u krečnjaku. U nastanku morfološke udoline dubine oko 10 – ak metara preko koje je sagrađen most na istočnoj strani uzvišenja, najvjerovatnije je presudan ljudski faktor. Od prirodnih oblika su prisutni: sipari, točila, urnis, ostjenjci, šupljine, prozorci, grič, okapine i mjestimično škrape.

Na kraju ovog uprošćenog prikaza morfogeneze uzvišenja na kojem je izgrađen Stari grad Srebenik, ponovo smo došli do današnjeg doba. Tačna godina izgradnje tvrđave još nije utvrđena, tako da je na historičarima i arheolozima ostalo dosta posla. Također ni sa „prirodnjačke“ strane ovaj slučaj nije dovoljno rasvijetljen, a ovaj članak je samo naćeo temu za koju su potrebna mnogo dublja geološko – geomorfološka istraživanja. Nadam se da je ovaj članak čitaocima bio interesantan i poučan, te da će u budućnosti biti ozbiljnih radova koji će bolje razjasniti ovu problematiku.

Damir Hatunić

Šta nam je o uređenju oko Starog grada kazao Mustafa Čizmić koji se tu svakodnevno nalazi od 1985. godine

Grad će za rođendan biti čist, koliko mi zdravlje dopusti

Koliko god zvučalo čudno ali čitav prostor oko Starog grada ostavljen je na staranje "dvojici kontejnera" koji se dobro isplaću dok ih komunalci ne odvuču (a puni i lokalno stanovništvo koje neplaća odvoz smeća), uglavnom pred OGUS. Zato nam se priča Mustafe Čizmića učinila dobrim pokazateljem naše (ne)brige o kulturno-historijskom nasljeđu. Kad sistem zataji onda sve spadne na pojedince i prava je sreća kad se jedan ovakav pojedinac nađe, ali ko će nastaviti ono što je ovaj već ostarjeli i onemoćali čovjek do sada činio.

Ono malo što država na Gradini uradi dođe poput oluje. To niko ne kontroliše niti se to dobro uradi, a kad se čuje koliko se je para potrošilo onda se čovjek razboli. Kad bi se radilo drukčije Gradina bi veoma brzo bila pokrivena i bila bi dika ovoga kraja...

Ševak: Šta je to po vašem mišljenju što bi trebalo uraditi, a doprinijelo bi potpunijoj i bogatijoj slici Starog grada u očima posjetilaca?

Čizmić: Treba graditi prilaze Gradu. Radi se o mnoštvu puteva koji su ili uzurpirani ili

su donijeli nacrt na nekakvim velikim žutim papirima, i to iz Beča. Naši nemaju tih nacrt, nit to njih zanima. Njih zanima treba li kome šta na brzinu da mu prevedu, pa ako treba i tuđu zemlju. A nekakvo uređenje, turizam... njih ne zanima.

Ševak: Šta bi ste za naše čitaoce kao svoj dosadašnji doprinos istakli na uređenju prostora Starog grada?

Čizmić: Sve ono što je povezano sa pristupom i na potezu Starog grada meni je zanimljivo.

Više od dvadeset godina

zatrpani. Ja sam sada u jesen plaćao iz svog džepa bager da prosijeca puteve. Putu od Šehitluka prma Čojluku malo fali pa da se s kolima može doći iz Čojluka. Takođe je postojao put ispod Šehitluka, rubom šume, pa je izlazio na Avdin Čekrk, a onda se spuštao u Rahmanov Čekrk i izlazio kod Modrana. Taj sam put gledao i ucertan kod umproforaca koji

ja se ovdje angažujem. Posao, i to najveći je bio saniranje velike provalije ovdje na Šehitlucima. Tu su otišle stotine kamiona materijala. Da se razumijemo, meni je tu teško zato što ja moram da prosim tu jalovinu i prljavu rizlu... To mi je gori posao nego rad na terenu... Šehrička je četvrta voda koju uređujem... I Šehrička je stara voda, opremio sam ja još i

Modran, pa Baricu (ona ti je pod onom vrbom ispod spomenika na Šehitlucima), pa Hasinku kod moje kuće, i sad Šehričku. Nju finansira Midhat Šehrić koji se poslije 35 godina rada vratio iz Australije. Ovog će mu ljeta doći ljudi iz četiri države – 12 ljudi, da vide kako je u Bosni. To su ti države u kojima se avioni moraju odmarat da bi došli do Australije. On će njih ovde primit. I vidiš, evo, da ovaj put od Šehričke vodi pravo prema Gradini. Kako ga sad ne napraviti, kako se ponašat kad da ti ljudi ovam dođu ... Evo, ovim putem od vode i ove kuće, gdje će ti stranci spavat, ide se pravo na Gradinu. Ako oni ovde zateknu nered pa kažu kako u Bosni ne valja, jer neće oni rijet da u Srebrniku ne valja, već u čitavoj Bosni. A ja kad od našije opština tražim jalovine, oni mani kažu: "Hoćeš li ti to put do Dubrovnika", čuješ li ti te šegačine - a ja njima kažem da se put do Dubrovnika pravi drukčije, i to riječima i prijateljstvom, k'o što ga je ban Stjepan pravio. Svaki seljak zna da bez puta nikakva zemlja nije dobra, i samo pola cijene od svoje dulumaze ona more uzet. A nas seljake samo potcenjuju i misle da ništa ne znamo. A kad rahmetli Avdo Odošahić u šahu nadigra slikara Ismeta

Mujezinovića, Ismetu bi posve krivo, mislio da mora od Avde bit u svačemu bolji ...

Ševak: Kakav je odnos naših ljudi i države prema spomenicima kulture?

Čizmić: Nema niđi nikog. Niko to ne čuva, a ovo bi se moralo čuvati... Pogledajte Gradinu! Ona je sva ispisana sprejovima, a nadvratnici se već ruše. Zna li da su sa spomenika na Šehitlucima pošli bili ukrast limove bakarne i oluke. Već nisu mogli odvalit kad je to čvrst napravljeno. Dolazili ovi kriminalci, mislim ovi iz policije, i hoće mene da prisile da kažem ko je to učinio. A ja da znam, ja bi se s njim borio, nema veze što sam pred zimu doživio kliničku smrt i jedva me vratili u život. Sad ne smijem puno spavat, da me smrt opet ne povuče, a ona voli čoeaka na spavanju ufatit – pričo mi ovi moj doktor. Kaže: "Mustafa, bogati pomalo spavaj i što više po onom svom dobrom zraku šeći, jer tebi konstantno nedostaje kisika." I ne smijem puno spavat. Stalno se budim i razmišljam što ove naše političare nije bog stvorio nježnije, pa da šta god rade osjećaju, jer nježnosti treba i kamenu, i životinji, i biljci – a čovjeku je ona sve,

jer čovjek kojem fali nježnosti postane gori od životinje... Oni stari političari su znali bahnut iznenada i nekako su pričajući s čoekom rikali da da ti budeš veliki. Ovi sad ne nose dobra ni ko među prstima, a prigrabili bi čitav svijet...

Ševak: Šta je to što te motivise u radu i ima li ovaj Grad budućnosti?

Čizmić: Ljudi zaboravljaju koliko ova Gradina postoji. Svakom je jasno da ona na onome brdu – čuki baš treba, al' mi često nije jasno odakle u čovjeku potreba da to ruši, i nije mi jasno kako ne mogu zavladata pravi ljudi pa da na ovaj Grad dolazi rijeka ljudi sa svih strana i putevima isprijeke za koje znaju američki vojnici, a ne znamo čiji oni jesu. Ja sam ovdje na Šehitlucima od 1985. godine, kada sam zasadio prvi borić, od tada nema dana da ovdje ne dođem i bar nešto uradim... Kada su prije dvije-tri godine Ekozeleni nagrađivali pojedince za doprinos u ekologiji ja sam bio na spisku za nagradu. Lijepo je kad te se ko sjeti. A što me nisu nagrađili ja se ne ljutim, meni je nagrada ono što vidim da sam uradio...

Sadil Mehmedović

Stotinu godina naučnog istraživanja Starog grada Srebrnika

Ovih 100 godina je svojevrсни mali jubilej koji traži da se programski izjasnimo šta i kako dalje u proučavanju Grada koji nas na to obavezuje. Da je pod njim napisana Povelja znamo sigurno, a da li je Srebrnik “dom” i Divoševog jevanđelja?

Jedno od glavnih administrativno-vojnih sjedišta u historiji srednjovjekovne Bosne je svakako Srebrnik. Ovaj grad koji je u srednjem vijeku bio sjedište „zemlje Usore“ u historiografskom smislu zapažen još na početku prošlog stoljeća. Naime, vršni bosanskohercegovački polihistor Čiro Truhelka u svom djelu „Opis najljepših srednjovjekovnih bosanskih gradova Bosne i Hercegovine“ daje prikaz niza gradova među kojima i Srebrnika. U ovom radu pored osnovnog historiografskog prikaza koji je svako značajan i dan-danas, autor pažnju javnosti skreće na Srebrnik i sa četiri izvanredne fotografije na kojima je vidljiva sva ljepota i raskoš ovog grada. Sam autor se u radu divi graditeljima te kaže „Posmatrajući ga nameće nam se pitanje, kako li su se ljudi mogli uspeti na taj nedomršeni krš i kako li su mogli tamo, gdje jedva možeš da upreš nogom – zidati grad.“ U srednjovjekovnoj historiji Bosne postojala su dva Srebrnika i to, Srebrnik u Usori o kojem je u ostalom i riječ u ovom radu, i drugi je Srebrnik pokraj Srebrenice, koji je ustvari predstavljao značajno rudarsko središte u srednjovjekovnoj historiji. Na ovu činjenicu u nauci je ukazao Mihajlo Dinić sa svojim radom „Srebrnik pokraj Srebrenice“

u kojem je pokušao prikazati kratki historijski pregled ovog drugog Srebrnika. Poslije Drugog svjetskog rata dva autora gotovo u isto vrijeme daju pečat svojim radovima o Srebrniku. Prvi među njima, Hamdija Kreševljaković, u svom djelu „Stari bosanski gradovi“ daje opis i kratki historijski prikaz ovog grada. Drugi, mnogo značajniji istraživač srednjovjekovnog grada Srebrnika, jeste Đuro Basler, koji u svom radu „Stari grad Srebrnik i problem njegove konzervacije“ ne samo da skreće pažnju naučne javnosti na ovaj prelijepi bosansko-hercegovački grad, već nasuprot toga daje određene prijedloge za konzervatorske radove na istom. Moramo napomenuti da se Basler ne zadovoljava ovim svojim radom, već ponovo aktualizira problematiku Starog grada Srebrnika u svom radu „Stari gradovi na Majevici i Trebovcu“ gdje ovaj autor u spomenutom radu pored Srebrnika obrađuje još dva srednjovjekovna grada – bra - nika Bosne, Soko i Teočak. Isti autor kao dugogodišnji saradnik Zavoda za zaštitu spomenika kulture BiH učestvuje u projektu izrade Projekta rekonstrukcije i revitalizacije Starog grada Srebrnika dajući pri tome kratak historijski prikaz kao i arheološku osnovu ovog grada. U Ovom radu autor se

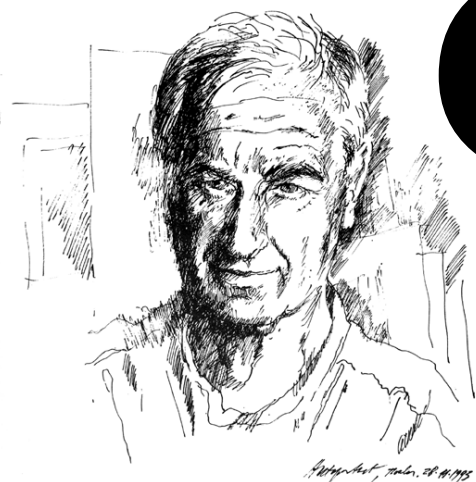
u najvećem dijelu zadržava na ranije spomenutoma radu „Stari grad Srebrnik i problematika njegove konzervacije“. Treba napomenuti da je zahvaljujući navedenom projektu došlo do djelimičnih radova na zaštiti ovog grada. Navedeni projekat izrađen je 1975. godine na inicijativu, prije svih, tadašnjeg direktora Jugoslaveneske galerije portreta, Mevludina Ekmečića, akademskog slikara iz Tuzle, te podršku predsjednika Skupštine opštine Srebrnik Husejina Lelića kao i tadašnjeg Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Autor spomenutog projekta revitalizacije i rekonstrukcije je dipl. ing. arhitekture Ferhat Mulabegović. Rezultat svega su radovi koji su vođeni od 1977-1981. godine čija su glavna obilježja izgradnja mosta, zaštita (konzervacija) zidova sistemom tankih betonskih stubova i željeznih ankera tako da je navedenim radovima stvoren preduslov za ipak nešto bolje čuvanje ovog bisera bosanske arhitekture. U drugoj polovini prošlog stoljeća nastaje niz radova koji obrađuju problematiku u sklopu obrade šireg bosansko-hercegovačkog prostora, tako da grad Srebrnik zauzima značajno mjesto u svim opširnijim historijama Bosne i Hercegovine. Od velikog broja radova ovom prilikom izdva-

jamo: Pavao Živković „Usora-poprište značajnih događanja u XIV i XV stoljeću“ Zatim dva rada Pave Anđelića „Postojbina i rod Divoša Tihiradića“ i „O usorskim vojvodama i političkom statusu Usore u srednjem vijeku“. Kada je u pitanju pregled historije Srebrnika u periodu osmanske vladavine nezaobilazna su dva djela dr. Adema Hanžića „Tuzla i njena okolina u prvoj polovini XVI stoljeća“ te „Dva prva popisa zvorničkog sandžaka (iz 1519 i 1533. godine)“. I na kraju moramo napomenuti dva autora koji daju nešto značajniji prikaz srednjovjekovne historije grada Srebrnika, a to su dr. Boris Nilević i dr. Salih Jalilam. Međutim, istraživanje, promocija i budućnost Srebrnika treba tek da dožive svoje svijetle trenutke, a garancija za to su domaći autori koji su rođeni na ovom području koji će putem svog časopisa „Biljeg Srebrnika“ još dinamičnije nastaviti ovaj poprilično utem-

ljeni put istraživanja historije ovog grada. Iskreno se nadam da će se ubrzo okončati projekat osvjetljenja Starog grada Srebrnika za koji su već odobrena sredstva, kao i dodatne konzervacije i poporavke onog što je zubom vremena oštećeno u prethodnih dvadesetak godina, odnosno od 1981. godine, kada su vođeni posljednji konzervatorski radovi. Ako bude sreće, onda ćemo ove godine moći vidjeti iskusnijeg i zrelijeg Ferhata Mulabegovića, nakon više od dvije decenije, u svojoj graditeljsko konzervatorskoj vještini, te da će to ustvari biti uvertira u konstantne sanacione radove u narednom periodu. I na kraju ne smijemo žrtvovati ono što nam je sudbina Starog grada Srebrnika podarila, a to je pored njegove ljepote, njegova individualnost, te da ćemo spriječiti bilo kakve neprojektne graditeljske poduhvate u neposrednoj blizini grada, a arheološkim iskopavanjima još dodatno obogatiti njegovu kulturno-historijsku vrijednost.

Mevludin Ekmečić – akademski slikar iz Tuzle i dugogodišnji direktor Galerije portreta u Tuzli

Grad je mrtav 30 godina

Jedan od najvećih zaljubljenika u stari grad Srebrenik, prvi dobitnik Zlatne povelje i najaktivniji pokretač Otvorenog grada umjetnosti, govori nakon 30 godina trajanja ove manifestacije

Ševak: Profesore Ekmečiću, u čemu je po vama vrijednost PoveljenapisanepodSrebrenikom prije 674.godine? Imamo li mi razlog da od ovog dana pravimo svečanost i iz njega izvlačimo nekakve poruke?

Ekmečić: Svakako, Srebrenik je jedan od rijetkih srednjovjekovnih gradova po mnogo čemu. A ono što je odmah čovjeku na pameti je misao da je to toliko star grad - mi oko grada šetamo, a ne znamo da je to toliko star Grad... Drugo je što prošlost tog Grada zove na suradnju, prije svega Dubrovčane, a onda ostale srednjovjekovne gradove, zatim ljubitelje historije, turiste... itd. Mi smo to na samom početku kolonije imali u vidu i znam da je se Srebrenik sa Stonom kao opštinom bratio, a da su i veze s Dubrovnikom održavane. Eto, čujem da se ta saradnja ponovo uspostavlja i to je dobro. Jer u Dubrovačkom arhivu se čuvaju mnogi dokumenti koji su za Srebrenik i historiju Bosne važni...U njima posebno nadahnuće pronalaze oni koji pišu, proučavaju historiju Grada i taj most prijateljstva se mora njegovati. Stiče se dojam da su srednjovjekovni vladari jedan drugog više uvažavali i

gajili povjerenje nego mi koji živimo, ja ću reći u "nekakvom modernom vremenu". To kažem zato što moderno ne može biti ono što guši komunikaciju i gaji nepovjerenje, da ne upotrijebim kakvu težu riječ... Tu se mora uspostaviti saradnja na dugoročnim osnovama, na razmjeni kulturnih manifestacija

Ševak: Kakvu namjenu Starom gradu vidite kao najbolje rješenje?

Ekmečić: Ja o tome imam napisan čitav elaborat, on nije nepoznat ljudima. U svakom slučaju Grad treba da oživi, s onako mrtvim Gradom ništa ne postizemo.Treba početi sa jednostavnim stvarima, a to kasnije razvijati. To sve mora biti u vezi sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture, kako se ne bi učinilo nešto nepromišljeno, na svoju ruku, kako to zna naš čovjek učiniti.To mora oživjeti, jer Grad je mrtav već 30 godina, tu se ništa ne dešava osim umjetničke kolonije, a to su samo slike. Ja sam dao naziv "otvoreni grad umjetnosti", takvog naziva nema nigdje na prostoru bivše Jugoslavije... Zašto otvoren? Baš zbog zamisli da tu trebaju biti zastupljene

sve umjetnosti,profesije... svi da nađu svoje mjesto - grnčari, primijenjeni umjetnici, tekstilci... sve i svašta. I to ja 30 godina ponavljam. Zadnje što sam uradio to je da sam doveo ljude iz Zavoda da grad konzerviraju, da ga zaštite, da neki ne bacaju kamenje sa zidova. To je urađeno i pripremljeni su ankeri da se Grad pokrije i tako dodatno zaštititi, ali to do sada nije urađeno. A to se ne bi smjelo događati da godina prođe, a da Grad ništa ne dobije, a kamoli da prođe 30 godina. I most koji je davno napravljen postaje opasnost za posjetioce. Zamislite da ljudi iz OGUS-a budu krivci za nečiju tragediju. To nije osigurano, pa nisu nikad gore stavili vrata da se to može na kraju dana zaključati i tako zaštititi od ružiranja i napraviti da se na Gradu može makar kafa popiti, a ona bi značila stalno prisustvo nekoga i na taj način samu zaštitu Grada. Gdje se kafa uz razgovor pije - sve napreduje...

Ševak: Mnogo sre putovali i mnogo ste toga sličnog vidjeli. Kako je sudbina ovakvih gradova u uređenijim društvima riješena?

Ekmečić: Prvo, jako je malo

tako dobro očuvanih gradova... Španjolci, Talijani... više izmišljaju historiju i tako privlače turiste, a mi ništa od bogom danih stvari ne znamo napraviti. Ako će se Stari grad Srebrenik predstavljati samo od godine do godine, onda od toga neće dobiti ništa. On mora da živi čitavu godinu. Tu mora da se praktično nešto radi...Da se to da nekako ljudima na upotrebu, a da to sve bude po nekakvom planu. Važno je da se to nekako iskoristi i oživi...

Ševak: Gdje vidite osnovne greške u proteklom periodu?

Ekmečić: Kad se nešto onako pogodno ne iskoristi i ne oživi onda tu nisu samo greške materijalne naravi, već i grijesi duhovne naravi. Takvi Gradovi predstavljaju duhovnu snagu ljudi i oni se ne smiju zanemarivati. Vi biste kroz razvoj tako prisutnog Grada u dušama ljudi mogli znatno popraviti psihološku sliku kako pojedinca tako i užeg, pa čak i šireg kolektiviteta. Ne treba to da bude ništa megalomanski na početku. Ali bukvalno propadanje se mora spriječiti. To mora nekome pod brigu doći. To se mora definisati...

Ševak: Već određeno vrijeme postoji ideja da se 15. februar uzme za Dan općine, ili da se uzme ka Dan Grada tj. njegov rođendan. Šta vi mislite o tome?

Ekmečić: To bi svakako trebalo uskladiti i proglasiti taj dan kao Dan Srebrenika. To vjerujem da ide otežano zato što ljudi o tom danu nisu dovoljno upoznati i ne shvataju ga u historijskom kontekstu i treba na tome raditi da ljudi važnost tog događaja shvate, a tu je važno razumjeti da izdavanje takvog dokumenta znači i podrazumijeva mnogo toga, a prije sveg imati uređen dvor, svoj skriptorij (mi bi rekli sekretarijat), osjećaj za diplomatiju i instituciju državnosti...Pa pogledajte koliko sada treba vremena da bi se bilo šta dogovorilo, to je zato što kod nas nije izgrađena odgovornost...

...Važno je to da otvorenost Grada, odnosno, te nekakve aktivnosti na Starom gradu koje moraju trajati tokom cijele godine. To je pogotovo nužno zato što je srebrenička tvrđava u takvom ambijentu...A još jedno treba imati u vidu - sjećam se priče jednog doktora iz Beograda koji mi je objašnjavao

koliko je taj predio zdrav i zimi i da je jako pogodan za vazдушnu banju. Tu je jednom prilikom boravio i naš najpoznatiji slikar Ismet Mujezinović koji je bolovao od astme. Znam da su mu ta dva mjeseca itekako prijala i da čitavu jednu godinu nije imao problema sa astmom – to mi je pričala i u to istinski vjerovala Ismetova supruga Marija. Znači, tu bi trebalo i zimu iskoristiti.

Ševak: Šta vidita kao osnovnu smetnju što to nije bolje razvijeno i što sam Grad nije u boljem stanju? Kako to organizovati i na koju osnovu staviti?

Ekmečić: Prvo, da se tu partije eliminišu. Tu politika nema šta da traži. Radi se o tome da jedna grupa ljudi nešto uradi i započne, a drugi to dođu i zanemare. Tu bi bolje rezultate dalo jedno udruženje prijatelja Starog grada Srebrnika. Naravno, da bi se morali organizovati i raditi po statutu udruženja i stalno donositi rezultate, a rezultati nisu upitni ako se u tom društvu

nađu pravi prijatelji Grada.

Ševak: Šta je to po vama još po čemu je Srebrnik poznat i na šta može računati na svom putu razvoja?

Ekmečić: Ja ga znam još i po pjesmi “Srebrnika nema do Travnika”, jednoj uistinu lijepoj pjesmi koju ja doživljam kao njegovu himnu. U njoj se osjeća prizvuk izvornog melosa, ali je ona kroz obradu dr Hašima Muharemovića dobila nešto čega je ne mogu da se naslušam. Sa tom pjesmom je uvijek počinjao OGUS i ona je značila dobrodošlicu umjetnicima. A njezin tekst nam govori da ga nema do Travnika koji je bio vezirski grad. Pjesnik je osjećao nekadašnju važnost Grada i ugradio ju je u pjesmu. A ta važnost se tiče Srebrnika i kao stonog grada Kotromanića, jer bosanski srednjovjekovni vladari su njegovali instituciju tzv. “putujućeg dvora” koja im je omogućavala uspješnije upravljanje zemljom. Ta pjesma je do danas ostala nezamjenjiva u prezentovanju Srebrnika i

uvijek sam je odvajao od drugih pjesama isto kao što sam za OGUS odabrao bijelu boju zastava umjesto crvene (a možete zamisliti šta je u ono vrijeme bilo odbaciti crvenu boju) koja nije došla u obzir zato što nije neutralna, a u bijeloj boji nema nikakve politike i bijela boja bila je obilježje srednjovjekovno vladara ...

Ševak: Često ste u društvu viđenih ljudi, pogotovo umjetnika. Kakvo oni mišljenje imaju o Srebrniku – starom gradu?

Ekmečić: Ono što se najčešće govori u posljednje vrijeme o Srebrniku je ta njegova vrlo vrijedna zbirka koja je nastala za ovih 30 godina OGUS-a. Međutim, ta zbirka nije dovoljno prezentovana. Dalje... Trebalo bi raditi i na realizaciji projekta muzeja koji je već urađen, ali ga treba realizovati. To su ti prekidi koji kod nas nastaju čim se vlast promijeni, a morali bi biti premošteni.

Ševak: Šta biste nam rekli kao

posebno važno, s čime bismo mogli da završimo ovaj naš razgovor?

..Vi trebate imati kontinuitet i graditi korak po korak gore na Kuli. Meni se ne sviđa što ste vi manifestaciju otvaranja premjestili u salu. Vi trebate ići gore na otvoreno, u selo, u ambijent koji je uistinu OGUS-a bogat... Ja otvaranje OGUS-a nikad nisam posmatrao iz neposredne blizine – sa Kamara, već sa Čekrka ili Šehitluka, odatle je to fantastično. A kome se sada ugađa pa se to otvaranje dešava u sali. Manifestacija je krenula zbog Grada i njemu pripada. Kada sam prvi puta u sedamdesetim godinama doveo grupu jugoslavenskih slikara taj prostor oko grada bio je bespuće. Žene koje su bile u toj grupi ostale su bez peta i čarapa i samo su vrištale nad tim ponorima. Pa kad se sjetim kakve snimke (i iz kakvih opasnih pozicija) je gore pravio slavni Jan Beran. Volio bih čuti ime onoga ko je toliko važan i čija “visost” neće u onakav ambijent..I ako bi htio da podvučem ovo o čemu

govorim onda bih kazao da u Srebrniku oko Grada ne smije biti politike. Tu mora postojati kontinuitet...Ko voli Srebrnik nek se dokaže kroz afirmaciju Starog grada. To će mu biti najbolje uložena energija, pa ako hoćete i novac jer se radi o kulturno-historijskom spomeniku snažnih potencijala. Kad smo mi počeli 77.godine, Srebrnik je bio takvo mali, a sada je on jedan fini gradić po svojoj izgrađenosti. Još mu fali jedna grupa građana da ga unaprijedi, jer grad nisu zgrade, već ljudi graditelji, a mora se priznati da je sada na sceni mnogo više onih koji od grada hoće da uzimaju, a davanje im nije baš svojstveno. To oko Starog grada moraju uzeti zaljubljenici u grad koji će iz ljubavi prema gradu silno željeti da svima pokažu koliko su mu dali, a da za to nisu ništa uzeli. Nažalost, takvih ljudi danas jako fali i zato je naše napredovanje ovoliko usporeno...

Info-alarm za mlade ?

U današnjem globaliziranom svijetu gdje informacione industrije konstanto evoluiraju, i gdje se značaj informacije katkad mjeri u milionima dolara, neupitna je uloga informativnih posrednika koji prenose i dostavljaju adekvatne informacije namijenjene određenoj ciljanoj grupi. Jer, u obilju različitih podataka koji se najčešće objavljuju putem Interneta i drugih sredstava informisanja, teško je izdvojiti i procesuirati bitne informacije u kratkom vremenu, za što se često traži profesionalna usluga.

S obzirom da se danas najveći broj informacija koje se tiču mlade populacije nalaze na Internetu, a u Srebreniku postoje samo 2 Internet kluba, time je mogućnost pristupa informacijama ograničena na mali broj ljudi koji imaju vlastiti Internet priključak ili koji povremeno koriste Internet na druge načine. Većina konkursa, oglasa o stipendijama, studijskih boravaka, informacija o raznim vidovima zapošljavanja koje se direktno tiču mladih nikad ne dospiju do njih pa tako i

propadaju mogućnosti za razvoj edukativnih i profesionalnih sposobnosti i vještina.

Sa druge strane, u našem gradu ne postoji nikakav omladinski-informativni centar gdje bi se mladi ljudi mogli direktno obavijestiti o stvarima koje ih zanimaju i gdje bi bili u prilici razmijeniti informacije, razvijati zajedničke projekte, educirati se i uspostavljati saradnju i kontakte sa drugim omladinskim udrugama, asocijacijama i institucijama koje rade na programima osposobljavanja i edukacije mladih.

U tom smislu, Alternativni Omladinski Centar Srebrenik je u više navrata predlagao formiranje omladinskog centra gdje bi se mladima sa općine Srebrenik pružale usluge informiranja i savjetovanja, i gdje bi im se dala prilika da učestvuju u kreiranju omladinske politike. Jedan takav centar bi danas

mogao da funkcinira dijelom i kao Info-desk, projekat koji je u našoj zemlji promovirala Omladinska Informativna Agencija (OIA) kao nacionalni partner Evropske agencije za informiranje i savjetovanje mladih (ERYICA), koja je do danas formirala preko 7.000 info centara za mlade u 20-ak zemalja Evrope.

Projekat uspostave Info – deskova diljem BiH je započet u 2004. godini, a zasniva se na partnerstvu između

funkcionalnost Info –deskova. INFO desk je prostor koji pruža usluge informiranja o svim temama koje zanimaju mlade (npr. obrazovanje, studijska putovanja, stipendije, omladinsko organiziranje, zdravlje, zapošljavanje, mogućnosti za slobodno vrijeme, putovanja, razmjena studenata i sl.), te usluge stručnog savjetovanja iz pojedinih oblasti (prava mladih, komunikacija sa vlastima, pravni savjeti, seksualno reproduktivno zdravlje, problemi ovisnosti, nasilje u porodici, i sl.).

Formiranjem jednog Info –centra koji bi pružao slične

usluge u Srebreniku bi se otvorile i druge mogućnosti za razvoj omladinske politike. Jedna od njih je i studentski servis za zapošljavanje (povremeni i honorarni poslovi) i regrutovanje volontera ili praktikanata koji bi obavljali volonterski / praktični rad u

okviru svog školovanja u nekoj od privatnih kompanija ili lokalnih institucija na području

općine Srebrenik. Time bi se olakšao pristup mladima tržištu rada nakon završene škole / studija jer bi im se omogućilo da prevaziđu tzv. “prazan hod” koji nastaje između završetka školovanja i početka profesionalnog angažmana.

Zatim, Kultura. Kako osigurati da naši mladi talenti učestvuju u unaprijeđenju kulturnih aktivnosti grada ako nema formalne i/ili neposredne institucionalne podrške?

Ima li budućnosti alternativni turbo-folk atmosfere većine srebreničkih kafica, maniji sportskog kladenja i igara bez granica na sreću, i svakodnevnne, deprimirajuće kolektivne ubijedenosti (izuzeci, gdje ste??) da se ništa “ne da promijeniti”? Da li se zaista ništa ne može promijeniti???

Uključivanje i osposobljavanje mladih za aktivno učešće u društvenom razvoju zajednice se može ostvariti sličnim inicijativama - instrumentima za transformaciju kolektivne malodušnosti i konsenzusne pasivnosti, naravno ukoliko istinski želimo postati dio globalnog sela.

Nermina Saračević

Jesmo li mi generacija koja će uništiti Stari grad pa maker ljubavnim porukama??

VOLIM MELISU

Probudile su me prve zrake jesenjeg sunca koje su se stidno uvlačile u moju sobu tjerajući me da otvorim oči, ustanem iz kreveta i započetom novi dan. Lijeno sam se protekao u krevetu i odmah sam se sjetio protekle večeri...

Ustao sam iz kreveta, izašao napolje, pogledao u srebrenički Stari grad, među građanima Srebrenika poznatiji kao Gradinu, zapalio sam prvu cigaretu i film od prošle noći počeo je intenzivniji da mi se mota po glavi. Počeo sam da razmišljam šta bi bilo najbolje da uradim kako bi Melisi pokazao koliko je volim...

Spletom čudnih, ali za mene sretnih okolnosti, sinoć sam upravo na Gradini upoznao djevojku u koju sam se odmah zaljubio. Zove se Melisa i za mene je najljepša djevojka koju sam ikad upoznao. Ali, danas se vraća nazad i ne znam kada ćemo se ponovo vidjeti.

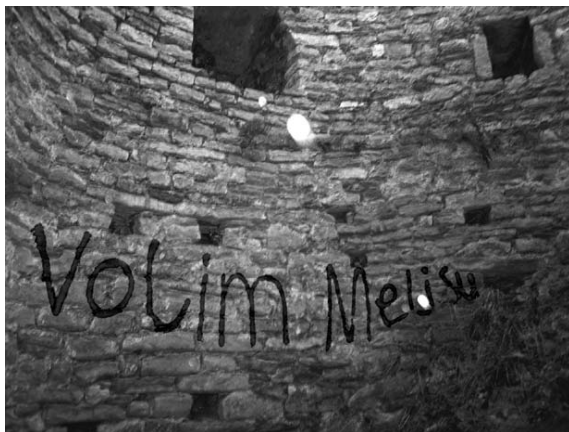
Smišljao sam načine kako da joj kažem koliko je volim i na pamet

mi je pala odlična zamisao. Izašao sam u grad, otišao do prve radnje u kojoj se prodaju sprejevi za crtanje grafita i kupio sam sprej jarko roze boje. Krenuo sam put Gradine, ali Melisa nije napuštala moje misli. Uistinu sam se zaljubio i moje namjere su opravdane.

Došao sam do Straog grada i pošto je još uvijek bilo rano tamo nije bilo nikoga (niti čuvara niti vrata koja bi štitila da se ulazi u unutrašnji prostor) tako da sam svoj plan uspio da realiziram bez ikakvih problema.

Mada sam znao da Gradina spada u kulturno-historijsko naslijeđe naše zemlje i da je zakonom zaštićena za mene je to predstavljalo još veći izazov, jer će i Melisa shvatiti da su moje namjere ozbiljne. Ušao sam u najveću Kulu na Starom gradu, izvadio sam sprej koji sam kupio i velikim slovima napisao “VOLIM MELISU”... Nakon toga sam uzeo digitalni foto-aparat i uslikao grafit. Nije izgledao najljepše, ali meni je izgledao prelijepo, ne grafit

koliko ime Melisa. Zahvaljujući napretku tehničko-tehnoloških sredstava ovu fotografiju ću da pošaljem na njen e-mail, Melisa će da shvati koliko je volim. Bio sam zadovoljan ovim gestom, ali počeo sam da osjećam i griznju savjesti jer sam dijelom oskrnavio kulturnu baštinu naše zemlje, ali nisam ni prvi niti posljednji koji to čini. Kada sam se okrenuo svugdje po Straom gradu bili su ispisani grafiti sa različitim natpisima: “DUJO, ZIJO, METALICA...” I znao sam da su tu već godinama, nikome ne smetaju pa zašto bi im smetao moj... Napustio sam stari grad i putem sreo nekoliko zalutalih turista koji su došli da uživaju u ljepotama Gradine... Shvatio sam da sam pogriješio i umjesto da tim ljudima koji su došli da posjete ovo prelijepo zdanje kažem nešto o historiji samog Starog grada ja sam im ponudio grafit, koji samo meni nešto predstavlja, dok će drugi smijati se kad ga budu čitali... Zašto sam ga napisao i zašto baš tu?? Ko će i da li će ga izbrisati? To sad nije moj problem, ali

trebao bi da bude. Da li da ga ja izbrišem, trebao bi jer sam ga ja i napisao. Šta će mi Melisa reći? Bilo je i drugih načina da joj kažem da je volim...

Napustio sam Stari grad razmišljajući o gluposti koju sam uradio, baš je glupost...

Da bi došlo do zabune onaj grafit nisam napisao ja... samo sam pokušao da razumijem čime neko može biti motivisan da bi otišao na Gradinu i oskrnavio njenu ljepotu, koliko čovjek treba da bude neosviješten po pitanju kulturno-historijskog naslijeđa da bi ga tako lako uništavao. Kada ćemo shvatiti

da smo mi jedini krivci za stanje u kojima se Gradina trenutno nalazi. Zaštitimo je zaslužuje to... Odiljevala je mnogim generacijama prije nas i ostat će poslije nas, ali u kakvom stanju. Da li ćemo mi biti generacija koja će Starom gradu ispisati kraj?? Na dobrom smo putu da to učinimo, makar to bilo i ljubavnim porukama.

Arnel Muratović

PUTEVI DUHOVNOSTI ILI ČEGA SE BOJIMO

Eto, na ovaj dan, koji se osjeća kao praznični, čovjek ne može a da se ne pita, opetovano, šta je to što ga takvim čini. Naravno da opet pođe od Povelje, Grada, historije, djedova ...ali u konačnici se zaustavi smireno zaključujući da nema razloga za strah od života, ili neku posebnu bojazan, jer ljudi su tu, oko tih njegovih svakodnevnih brda, potoka i izvora uvijek nekako živjeli i uspijevali sastavljati kraj s krajem i generacijama poslije sebe ostavljati nešto...

Možda smo danas, u vrijeme "kako za koga" i kako kome", dužni da se okrenemo i potražimo pomoći od nekoga ko ovakvih problema nije imao. Bar problema moralne naravi, a čovjek i moral jesu u tijesnoj vezi, ali ne zato da se čovjek od toga "tjesnim osjeća", već naprotiv. Nikad, kao sada, ubijeđeni smo, čovjek nije bio u ovolikom materijalnom obilju. On više ne radi za kilogram kukuruza, ne tužeka i rođenog brata za odijelo... što bi rekli ima brašna i ulja. Ali naše lično osjećanje života i ljudi oko sebe je sasvim poljuljano. Ono što su osnovni moralni postulati i vrijednosti je u tolikoj krizi da zvoni na uzbunu. Ta uzbuna, naravno, ima smisla – cilj joj je da se te tjeskobe riješi i da čovjek u čovjeku vidi radost i oslonac, što bi rekli da "drži vodu". Tragajući za takvim ljudima sa ovih naših prostora – prostora našeg Grada (uostalom njemu je danas rođendan i on je danas mjera svemu), ljudima koji su kao i mi gledali u njegove srebrne litice i bili s njim u "razgovoru" nameću nam se dva imena, dva duhovna gorostasa koji su svojim životima ostavili širok put duhovnosti kojom se, svakako, mjeri čovjek. Koliko god, na prvi pogled, oni bili daleko i različiti oni su u onome o čemu mi govorimo i osjećamo toliko povezani da nam svojim ličnim primjerom, svojim tragom, mogu biti svjetlost koja mrak razgoni ili, kazano redakcijski, ševak koji put pokazuje. Živjeli su u različita vremena i nisu nikad, ni kafe ni čaja, niti vode popili zajedno, a o njima se piše, traga iz jednostavne ljudske potrebe koja bi se mogla svesti na pitanje: "Kako su mogli da budu neko koga sada mi tržimo i pokazujemo toliko interes za njih. Navodeći samo neke pojedinosti iz njihovog života i vremena pokušajmo postaviti pitanja sebi i svome vremenu da li su naši putevi duhovnosti dovoljno široki da se njima i poslije nas može hodati.

Jedan od tih ljudi je Šejh

Sinan Baba koga pamtimo po njegovom vakufu koji, ni za ove ni za one prilike, nije mali – jedan je na prostoru Gornjeg Srebrnika, a drugi na prostoru Babunovića. To zna i spomnje svako dijete kad materijalno odgovara čega se na Šehovini igralo. Ali ono što je manje poznato, a što se tragajući pokazalo, je ta Šeh Sinanova borba za uređenje društvo, uređenje, prije svega, u smislu pravednije. Naime, cijeneći čovjeka i pravdu on je tako hrabro istupio boreći se protiv korumpiranosti kadija, čak navodeći njihov spisak. Oni mu, naravno, nisu ostali dužni. Oni su mu uzvratili na način da su svojim vezama, a po naređenju sandžak-bega uspjeli da Šejh Sinana kazne da u prilično poznim godinama radi sa čerahorima (zidarima) na popravci Starog grada. Kad ga je carski mubašir (povjerenik) tu vidio, a znajući ga kao prijatelja njegovog oca, uzviknuo je: "Šta ti efendija ovdje radiš?". Šejh mu je objasnio svoju situaciju, na što se mubašir založio kod kadije da Šejha oslobodi od tog posla. Kadija tome nije udovoljio ali su ga iz neobjašnjivih razloga čerahori napali i ubili, a Šejh je poslije toga živio do u duboku starost i na ahiret preselio 1601. ili 1602. godine ostavljajući poslije sebe bogat vakuf. Narodna predaja ga pamti i kroz priču o njemu i njegovom Pobri koji je bio pravoslavne vjere, ali su sahranjeni u blizini. Takva priča živi u narodu i uči nas...

Drugi čovjek čije su oči, ispod samog Ratiša, gledale u pravcu Grada, koji je tada bio još uvijek i vojna utvrda, je Fra Šimun Filipović koji je rođen 1732. godine u Seoni, u kojoj je tada živjelo pedesetak hrvatskih obitelji Filipovića. Dječak se pokazao kao onaj ko je predodređen za školu i takomuje i izgledao njegov životni put. Ne pamti se po djelima materijalne naravi, već po svojoj svetosti koja do nas dopire kao spoznaja da čovjek, zapravo, i nema veće zadaće nego da izgrađuje i bogati svoj vlastiti svijet i da

kroz sebe spozna sve ostalo. Kad su svi iz manastira otišli iz straha pred Napoleonovom vojskom Fra Šimun je ostao... i vojnik sa isukanom sabljom ga je zatekao potpuno mirnog i pri molitvi. Šta ga je spriječilo da ga ne ubije je upravo ono o čemu i govorimo, u šta manje, ili više vjerujemo, ali smo ga u sebi duboko svjesni, ali ga podjednako ne razgorijevamo i ne slijedimo. Tako i priča o ovome duhovnjaku iz Seone u kojoj se rodio i prvo svijet ugledao (umro je u Italiji 1802. godine), kazuje da je život ono što mi od njega učimo, ali to što živimo mora biti skladno utkano u sredinu u kojoj smo i mora doprinijeti njezinom rastu.

Ono što se kroz prizmu prošlosti

i jubileja našeg Grada može vidjeti jeste da i Šejh Sinan Baba i Fra Šimun Filipović jesu duhovne veličine koji nas mogu svojim načinom života dovesti do spoznaje da ne možemo živjeti na način a da ne mislimo kakav ćemo trag ostaviti. Taj trag je najmanje ono što mi sami o sebi govorimo, ili neko naš o nama. Taj trag je, zapravo, ono što ostane nakon što vjekovi prođu i preko nas počnu da oru i siju drugi i to iz razloga da bi se prestali bojati, kao što se i mi danas bojimo, kao... da ne ogladnimo, a to što nam niko drugi nije na pameti doli sami sebi, ne znači da ovaj Grad takve još nije upamtio. Jest. Sigurno jest. Samo što o takvima ne priča, a pogotovo kad je svečano raspoložen. To i nije, među nama kazano, baš

svečanost samog grada. Grad je od kamena, drveta, željeza... To je rođendan onih što su grad gradili i još uvijek ga grade, ali nekad šutnjom, a nekad dobro odmjerenom riječju, ili kako bi kazao naš Seonjanin Fra Šimun Filipović: "Ne treba ni govoriti onda kada je šteta veća od koristi". A šta to znači valjda ćemo razumjeti do sljedećeg rođendana Grada i to svoje saznanje mu darovati. A danas ne možemo duboko da razmišljamo, ali da je na ličnu korist mislio sigurno ga ne bi sada spominjali, a ni slobodno, kao po svome, šetali i gledali djecu kako se igraju... po Šehovini...

Sadil Mehmedović
Adnan Avdić

SREBRNIKA NEMA DO TRAVNIKA

ili kako se jedna izvorna
pjesma "prometnula"
u sevdalinku

Razgovaramo sa doktorom Hašimom Muharemovićem, dobitnikom zlatne povelje za svoj doprinos afirmaciji Grada, najpoznatijim bosanskohercegovačkim sazlijom, vrsnim obrađivačem, pjesnikom i kompozitorom, odskorašnjim penzionerom, vitalnim ali pomalo zamorenim ovim našim tumananjima i destrukcijom u kojoj smo se kao južnoslavenska skupina našli... Jednostavno smo počeli priču. Nije teško pričati s nekim ko je odrastao uz burna vremena. Kao dijete je doživio Drugi svjetski rat, a sasvim zreo doživio opet rat, ali kao što to uvijek biva, nekom rat, a nekom brat.. I još nam reče: "Svaka mu čast ko može poslije 92. da obuče se, zapjeva, zaigra...i kaže 'ja sam ja!' Očaran Bosnom mnogo više nego ljudima priča nam...

Ševak: Ne bi bilo dobro da odmah nešto pitamo, kao što su i pjesme koje sam odabiraš najbolje. S čime bi sam počeo priču u čast 674. godine Srebrnika, od kojih si oko 70 proživio s Gradom, sa Bosnom, mnogo putujući sa sazom – svojim instrumentom, koji ti nije jedini umjetnički izraz, tu su još i kist, glas i riječ ...

Hašim: U Bosni sve i svako ima svoju priču, najčešće bajkovitu, mi smo na bajke naučili. Tu niko nikog ne ispravlja, niti mu zamjera na lažima. To se kod nas podrazumijeva. Isto kao što je zemlja Bosna ime dobila po rijeci koja izvire iz njezinog srca i tekući priča o njoj da je to dobra zemlja - što neko vjeruje a neko ne vjeruje, isto tako neki vjeruju, a neki ne vjeruju da Srebrnika nema do Travnika... Kad se to kaže neki se čak i čude, ljute ili ne razumiju. Ali kad se to zapjeva svi šute i slušaju. Znaju da to neko pjeva svome selu, gradu ili zavičaju, i niko ne zamjeri. Možda poneko zavidi ali to se ne pika – na ljubavi se uvijek zavidi, jer nje uvijek fali...

Ševak: Nema ni jednog Srebrničanina da ne zna ovu pjesmu. Ne kažemo da je svi pjevaju, nekima je teška!

Hašim: Nikad je i nisu svi u selu

pjevali već samo oni koji su znali zapjevati. Takvi su je i stvorili i pjevali u dvoglasu od pamtiviljaka. To je melodija u kojoj se dva pjevača samo sustižu. Jedan pjeva drugi ga sustiže i nikad da ga stigne, rijetko se sastaju da bi im zajedno išao glas, to je onaj seoski, izvorni način pjevanja. Pjesma je nekad služila i da se njome strah razgoni noću, nekada da zagrije, nekada da pokaže dobro raspoloženje. Znam da su je nekada pjevali rudari na putu do jame i nazad. Pjevana je i na svetkovinama seoskim... Meni je lično taj način pjevanja vrlo drag i uvijek ga se rado prisjećam, i nekada sam sebe kudim što sam je drukčije otpjevao jer to nije trebalo mijenjati, ali to ljudi neće da prihvate kad ja sam sebe kudim. Ja s ovom pjesmom nisam mislio postizati uspjeh nit je gdje objavljivati, ali sam uz svakodnevna vježbanja probao je na svoj način pjevat i osjećat strašnu odgovornost pred tim dvoglasom koji mi je najviše ličio na dvojnice i nosio me u nekakav beskraj, možda u te duge zimske neishranjene i neogrrijane noći gdje je pjesma često bila jedini spas za bijeg od stvarnosti. Iz surove stvarnosti ova pjesma je nosila do vezirskog Travnika u kome valjda nije ništa falilo. Gdje sjedi vlast često bila je i u Srebrniku je takođe nekad svega bilo – dok

je u njemu sjedio ban, a nekada i kralj. Tako ta pjesma spaja prošli Srebrnik i tadašnji Travnik, a što se tiče sadašnjosti samog pjesnika koji je to ispjevao on nema ništa osim vode Bukovika i s tim se i fali i o tome pjeva. E to što je njemu dosta i voda pa da pjeva i to tako srčano mene tako čini malim... ali eto ja sam tu njihovu kajdu imao u uhu kada sam je uvježbavao, ali kako sam bio sam (a njih su bila dvojica) morao sam tu melodiju sam vezati, a kako sam uz to svirao saz, a svako zna da saz nije instrument uz koji se pjevaju seoske (izvorne - pjesme), te pjesme svirao je uz šargiju, tako je i saz doprinio da ona uz ta moja silna ponavljanja, koja ja nikome ne mogu objasniti, dobije svoj muzički oblik onakav kakav je na snimku. Ona je u svom nastajanju pozajmila ukrase jedne izvorne pjesme čega sam ja tek kasnije postao svjestan, ali više nisam mogao ništa promijeniti. Ona je već bila "srasla" u tu novu melodiju i otpočela svoj samostalni život s kojim ja više nisam imao ništa. Narod ju je prihvatio kao svoju, muzički stručnjaci su u njoj vidjeli i elemente tradicionalnog i nečega modernog, a ja što sam govorio da sam tu prvobitnu pjesmu pokvario i da se kajem zbog toga sam ismijavan i proglašavan za čudaka. A kad

su je još proglasili sevdalinkom i stavili u jednu antologiju (M. Žero – 400 sevdalinki sa notnim zapisom) ja se nisam toliko začudio koliko bi, možda, trebao, jer mi je taj nekakav "spoj" seljačke pjesme i sevdalinke odavno poznat. Pola naših sevdalinki vi možete čuti kako se seljački pjevaju. Prava sevdalinka je raspoznatljiva po svojoj vjekovnoj izbrušenosti, poput dijamanta tj. dotjeranosti do savršenstva. Ja sam se jedino prevario kod dvije – tri pjesme Muse Čazima Čatića, kada sam ih našao u njegovim zbirkama ji iznenadio se misleći da su to bile sevdalinke. Inače, nema mnogo pjesnika koji su mogli pisati u duhu sevdalinke. Tu su još Osman Đikić, Safvet-beg Bašagić, Aleksa Šantić...a i njihove će pjesme stručnjak razlučiti od sevdalinki mada ih narod prihvaća kao sevdalinke. A pjesma Srebrnika nema do Travnika što se našla među sevdalinkama (M. Žere) bez napomene ko je u takav muzički oblik doveo je greška, tako se gube tragovi o načinima postanka pjesama. Uz to ona je tu navedena u tekstualnom obliku u kome je niko ne zna: Srebrniku al' si na rahiku, u tebi se sokolovi legu". Tu čak nema ni glasovnog podudaranja koje u pjevanju nužno. Pjesma bez potpune rime se zbog toga sasvim drukčije muzički

obrađuju. Ta pjesma meni više vrijedi kao izvorna jer njezin tekst nema dometa sevdalinke, a muzika joj je pogotovo u svom temelju izvorna jer raspoznatljivo nosi dvoglasje. Vidiš, sve to sadašnjim autorima knjiga promiče i ja ću reći da ove knjige koje se sad pišu su iz plitka znanja. One prije rata imaju svoju vrijednost, a ove poslije rata ja ne priznajem.

Ševak: Spomenuli ste muzičke stručnjake koji su se prema ovoj pjesmi pozitivno izjašnjavali, šta je to po njima u ovoj pjesmi vrijedno?

Hašim: Kada sam odabirao pjesme za svoj album koji sam snimio za tadašnji Jugoton, ton majstor bio mi je Nikola Borota i ja sam ponudio veći broj pjesama od onoga što ću snimiti. Kada sam zapjevao pjesmu o kojoj govorimo, on me na pola pjesme prekinuo i kazao da to ide i da je to izvrsna pjesma koju karakteriše genijalna kompozitorska jednostavnost i ogromna izvođačka složenost, i pitao odakle mi ta pjesma. Kazao sam da je narodna, a on je zaklimao glavom i rekao: "Bila je nekad narodna, ali je narod više neće tako znat pjevat". Jozo Penava je bio do suza ganut ovom pjesmom i volio je da je pjevam na svakom koncertu. .. Mislim da

ljude plijeni taj arhaični prizvuk dvoglasja (dvojnice) koji iz nje izbija i ta jednostavnost u tekstu koja miriše na naivnost i nevinost te ona ima ono nešto svoje, što je izdvaja od ostalih pjesama. Profesor Ekmečić mi je govorio: "Pjevaj od sada samo nju, ona je dovoljna da zamijeni sve".

Ševak: Šta mislite da li bi ova pjesma mogla "podnijeti" još kakvu muzičku obradu, horsku naprimjer, dvoglasno ili troglasno, time bi joj se ukazao put da pređe u jednu od "stručnjaka" obrađenu pjesmu, možda i u himnu Grada, ili ako ne himnu a ono u jednu svima nama dragu pjesmu?

Hašim: Ja bih je najradije vratio onome od koga sam je i ukrao. Ali kako je to nemoguće i nape-menuo bih da ko god je bude obrađivao obavezno sačuva te elemente izvornosti, nevinosti i uzvišenosti u isto vrijeme.

Ševak: Kako gledate na sadašnju muzičku stvarnost, kakvom je ocjenjujete i u kom smislu bi je trebalo modifikovati?

Hašim: Mislim da je ona u stanju pune devastacije i da će taj proces još trajati. Kad se u društvu izgubi strategija onda ga počnu rastakati destrukcijski procesi u kojima se potpuno gubi veza sa tradicijom, a to u paktičnom smislu znači da baciš svoje, a uzmeš tuđe koje ti je sasvim nepoznato. U ono što vrijedi mora se ulagati, zatim to sistemski čuvati i stalno razvijati generacijama. Jedna generacije u smislu obogaćenja kulturne baštine može nešto samo početi, a nikako dovršiti. Ti poslovi moraju biti vođeni institucionalno, stručno. Pojedinci tu ne mogu ništa osim doživjeti frustraciju i osjećaj nemoći. Naročito pri sudaru sa moćnim

zidom medijske destruktivne poštasti.

Ševak: Kakav je odnos društvene zajednice prema sevdalinci kao jednom naslijeđenom blagu iz prošlosti i uopšte prema kulturnoj baštini?

Hašim: Taj odnos je neosmišljen, neuređen, nedovoljno svjestan i samouništavajući. Ko su u našem društvu ti instinski velikani sevdaha. Osim što su bez društvenog statusa, oni se svakodnevno dodatno obespravljuju ili, bolje rečeno, pljačkaju. Osim što je pred sam rat državni arhiv tj. arhiv RTV BiH u znatnoj mjeri pokraden tj. iznesen u inostranstvo, stalno se izdaju nekakve antologije sevdaha od kojih izvođači nemaju ništa. To raspolaganje sa kulturnim i ljudskim resursima mora da ima riješenu svoju i formu i sadržaj. Najmanje to govorim radi nekakve lične štete. U pitanju je nešto drugo, a to je da se ne vidi i ne cijeni ono što je naše, ne u smislu nacionalnog, već u smislu onoga što smo naslijedili kao vrijednost, jer nije dovoljno nešto samo naslijediti. Mi to naše naslijede rastaćemo kako materijalno, koje se lakše namiri, tako i ono kulturno ili duhovno koje se gubi kroz neizgrađenog i neprosvijedenog pojedinca. Ne može se kultura preputiti tržištu. Kultura se mora sistemski održavati, ako se to ne učini "korov" će je progutati... A evo ja sam i na Ogus-u prisutan skoro svih ovih 30 godina. Za to vrijeme Srebrenik je od jednog većeg sela došao u fazu kada bi se mogao proglasiti gradom, ali na samome Starom gradu nije urađeno ništa od njegove rekonstrukcije, ili bolje konzervacije, sve je već dovedeno u pitanje jer nije naslavljeno sa radovima osim zabrane manifestacije na samom gradu. To je taj naš problem – to

često gubljenje kontinuiteta koje uloženi rad prošlih generacija ne poštiva nego ga u svojoj objijesti, ili banalnoj računici uništava. Ja bih rekao da je to, prije svega, jedna primitivna svijest kojom neće da se bave oni koji bi to morali, osim što je iskorištavaju za svoje ciljeve tako što je permanentno ostrašćuju i na njoj jašu. Kultura je usvemu tome najosjetljivija, ona najslabije podnosi ekstremna i agresivna ponašanja.

Ševak: Cijeli svoj muzički život ste uz jedan instrument koji vas stavlja više u etnomuzikologiju nego u tzv. estradu gdje muzičari idu jureći za komercijalnim efektima. Jeste li imali ponuda da saz ostavite i krenete u gradnju karijere vokalnog soliste?

Hašim: Naravno da sam imao, ali to nikad nisam učinio jer sam bio svjestan da ću sa sazom više doprinijeti tj. obogatiti kulturnu baštinu. Našom etnomuzikologijom su se bavili uglavnom stranci. Mi svoje vrijednosti ne raspoznavamo, naši kompleksi. Ja ću vam kazati da su baš bosanskim sazom jednako opčinjeni svi narodi koji su ga čuli. Svojevremeno sam imao ponuda od švedskog, kanadskog, turskog ambasadora da o trošku njihovih vlada predajem sviranje na saz na njihovim muzičkim akademijama. Nisam to prihvatio iz razloga što smo tada živjeli u obilju kulturnih dešavanja i jednom ambijentu koji je nešto obećavao. Na bosanskom saz u skoro jednako dobro možete svirati i rusku romansu, starogradsku baladu... I za razliku od turskog saza koji ide u orkestru sazova tzv. takumu, naš saz je dovoljno ubjedljiv da "svira sam". On

je posebnu "transformaciju" doživio baš ovdje u Srebreniku, (u rukama nedavno preminulog majstora za pravljenje saza, Hasiba Nurkanovića) gdje se on zove "saz na evropsku način i evropski saz". Mislim da bi se muzički stručno trebala obraditi ta tema "bosanskog saza". To bi moralo poprimiti konture nekakve "škole bosanskog saza" gdje bi mu se konačno učvrstila njegova muzička forma i prestalo sa tim silnim šarenilima i proizvoljnostima. Bosanski saz bi morao dobiti osim salonskog i svoj oblik kao simfonijski i koncertni instrument i prestati biti samo narodni instrument za merak i akšamlučenje. Ne radi se o tome da mu se to zabrani već da u kulturnoj razmjeni sa Evro-

se čovjek zapitati. E pa od onoga od čega se inače umjetnost gradi: od iskrenosti, upornosti i ljubavi. Moglo bi se reći da i pjesma mora da nastaje prirodno, jer i ona zahtijeva sve ono što zahtijeva i bilo koje biće da bi se rodilo, ako će, naravno, da ima dug i kvalitetan život...

Ševak: Šta to konkretno znači za one koji bi htjeli da nešto od toga urade, jer uvijek je bili i onih koji su kreativni i onih koji su destruktivni i "raspoloženi" samo komercijalno?

Hašim: To znači da moraju biti vidljivi i oni koji kulturnoj baštini doprinose tj. koji je obogaćuju, (i oni moraju biti sistemski podržavani) i oni koji bi da iz nje samo uzimaju (koje u tome niko ne sprečava). To se može vidjeti samo kroz određene strateške poslove, jer nama opasno nedostaje velikih poslova. Neko reče da su ovi naši prostori postali "zemlje voajera" i tajkuna. Ne mogu za jedno živjeti i ovce i vukovi. Kod nas ti za jedno svaku noć sjede "stranački jarani", a jedan je u izvršnoj, a drugi u zakonodavnoj vlasti i samo čuvaju jedan drugog, a "prošlost" im je uglavnom na vagi kod javnog tužioca... Ne može se za sve ovo "optuživati" nedostatak novca. Važnije je znati šta se hoće. Moramo znati da li smo za prave vrijednosti koje traju, ili smo za lažne vrijednosti koje nam se same nude... A ono što se samo nudi rijetko je kada valjalo...

pom imamo ponuditi nešto svoje, nešto što znamo i što smo stvorili kroz vjekove. Zapitajte se samo koliko se pjesama svakog dana priozvede, a koliko ih "preživi" jednu godinu, pet, deset, pedeset... a sevdalinka ima starih po nekoliko vijekova. Od čega je ona sačinjena kad toliko živi mora

Gradu, od najmlađih

Naša Gradina je jedno veliko čudo, čudo koje mi, nažalost, sve manje cijenimo i umjesto da mu se divimo i pokazujemo ga mi ga polako prikrivamo svojim smećem i puštamo ga da tone sve dublje i dublje...

Ona sada zjapi, naša velika kuća, ona, koja je kuća svim kućama. Recite, ko je ikad i gdje napravio onakvu kuću, a mi tako... Ostavili je da zjapi, da odjekuje od samoće, da gleda nas koji smo sve gori i naše kuće koje su sve praznije. Zapitajmo se ko smo mi kad ne cijenimo prvo ruke koje su je pravile, a onda i ljepotice koje su, po legendi u nju zazidane? E... pa vidite, mi smo oni koji ne cijene sami sebe...

Ona propada, a mi se ne osvrćemo, ona plače, a mi smo kao sretni. Ona čeka ljudski topli glas, dok u njoj odjekuje samo samoća i želja za životom. Šta da joj poželim i poklonimo za 674. rođendan? Mi učenici osnovnih škola poklonimo joj djelić našeg srca i čuvajmo je... Čuvajmo ovo bogatstvo koje imamo, koje su naši preci gradili svojim snažnim desnicama... Ako to ne možemo onda ćemo vječno biti siromašni, ma kolike kuće imali.

Majda M.
učenica VII razreda

Poštovani čitaoci!

Evo teksta Povelje koja je našem Srebrniku donijela 674. rođendan i o čijoj vrijednosti govore historičari, ekonomisti, pravnici, jezičari... Mi ostali je čitamo da bismo osjetili zvučnost starobosanskog jezika koji se i nije baš puno promijenio, a pogotovo nije izgubio od one dobrodošlice, gostoprимljivosti i vjerovanja u čovjeka, koji je bio i ostao nepogrešiva mjera!

Sije rič gospodina Stipana bana – slobodnoga gospodina vse zemlje bos 'nske, usorske, solske i dolnjekrajske i vse zemlje hl 'mske. Zato mi, gospodin ban Stjepan, i moji sinove i unučje i dokoli sine moje bude, do vijeka vjekoma, dasmo i darovasmo u baštinu i plemenito ljudem dubrovačkijem, a našijem dražijem prijateljem:

Vas Rat i Ston i Prevlaku, i otoke koji su okolo Rata, i sa svijem što se nahodi unutra ... i gore i polja, dubrave, lijes, trave, vode, sela, i vse što je od Prevlake do Lojišta; i sudcbo i globe i krvi u miru, da budu njih' volju, da imaju i drže i da čine vsu svoju volju i hotijenje kako od svoje baštine - do vijeka vjekoma ...

I da su voljni zidati zadi i tornje - gdi im je hotijenje.

I prekopati Prevlaku od mora do mora i napravljati - na svoju volju i hotijenje.

I jošte se obetuje gospodin ban Stjepan, sebe i svoje sjeme :

Ako se sluči nekoje vrijeme, ili gospodin ili vlastelin ili građanin ili ljudje, koji bi pakostili Ratu ili Prevlači – da pomaže koliko može naša jakost.

A zato mi općina, i ljudje grada Dubrovnika, vse dobro općeno, gospodinu banu Stjepanu i njegovom sinovem i simenu njegovu do vijeka od muške glave i do zgorenja svijeta, dajemo za Prevlaku i za Ston pet cat perpera – do zgorenja svijeta ...

I jošte se obetuje općina dubrovačka :

Da ne primamo, u Prevlaku i u Ston i u Rat i u onzi otoke ke smo uzeli od gospodina bana Stjepana, njegova vlastelina ki bude njemu nevjeran i njegovom sinovem i njegovu sjemenovi – do zgorenja svijeta ...

A ja, gospodin ban Stjepan, zaklinju se ... za mene i za mojih sinova i za moje sjeme, po muškom koljenu do zgorenja svijeta – vse to tvrdo imati i držati i ne potvoriti – do zgorenja svijeta ...

A mi, općina i vsi ljudje dubrovački, klnemo se ... za nas i za naše sinove, i za naše natražnje do zgorenja svijeta ... vse tvrdo da imamo i držimo – do konca svijeta ...

Zato, stavlju ja, gospodin ban Stipan, svoju zlatu pečat, da je vjerovano - vsaki da znajet i vidi istinu .

Dvije sta povelje u gospodina bana Stipana, a dvije povelje u Dubrovnicu.

A to je pisano pod gradom, pod Srebr'nikom!

Zašto 15. februar 1333. godine Uzeti kao Dan opštine ili kako mu dati važnost?

1. Dan 15. februar je najautoritativniji u historiji Srebrnika i važan u historiji srednjovjekovne bosanske države!
2. Poslije Bihaća, koji se od svih bosanskohercegovačkih gradova spominje najranije, i to 26.2.1267., Srebrnik bi bio drugi grad u BiH, po vremenu svog spomena, ukoliko bi prihvatio instituciju rođendana grada.
3. Grad je već tada postojao i imao atributa grada u kojima prepoznamo identitet i kontinuitet. Identitet kao prepoznatljiv simbol trajanja, a kontinuitet kao vezivno tkivo koje sve ostale osobine vezuje u jednu cjelinu.
4. Spomenuti datum daje svojstva univerzalnosti grada, kao demografskog, kulturnog i civilizacijskog centra i njegovog trajanja koje treba poštovati i cijeniti.
5. Postoji veoma razvijena tradicija očuvanja vrijednosti grada i vezanje za taj dan bilo bi i vezanje za svoju tradiciju i afirmisanje vlastitog kulturnohistorijskog i civilizacijskog naslijeđa.
6. Srebrnik je prvi poznati grad u kojem je sklopljen međunarodni ugovor bosanske države i jedan od rijetkih koji govori o teritorijalnom ustrojstvu BiH.
7. Ovaj dan kao Dan opštine bi afirmisao u svakom pogledu i ukazivao na brži put razvoja zato što je osoben u potvrdi državnopravnog kontinuiteta BiH koji se još uvijek osporava.

Ovu argumentaciju smatramo otvorenim dijalogom sa svima onima koji mogu doprinijeti važnosti i afirmaciji ovog datuma!

Redakcija